

Djuravdelningen

Konsekvensutredning förslag till ändrade föreskrifter om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa

Av förordning (2024:183) om konsekvensutredningar framgår att en myndighet som överväger nya eller förändrade regler ska utreda reglernas kostnadsmässiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs i det enskilda fallet och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning.

Författning som ändras

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa

Tabell med föreskrifter som utreds

Kapitel	Paragraf	Avseende	Anm.
2	44	Förflyttning av hästdjur	<i>Upphävs. Ersätts med 2 nya paragrafer 2 kap. 44 d och e §§.</i>

Bakgrund till förslaget

Vid förflyttning av hästar mellan medlemsstater (MS) krävs normalt att hästen åtföljs av ett hälsointyg som utfärdats av en officiell veterinär. Lagstiftningen ger vissa möjligheter till undantag från hälsointyg och ett sådant undantag minskar kostnaderna väsentligt för den som har möjlighet att utnyttja det.

1 Allmänt

Vid framtagandet av konsekvensutredningen bör hänsyn tas till Ekonomistyrningsverkets vägledning. Om någon del av analysen inte kan göras ska detta motiveras.

Förslaget berör

Företag Andra enskilda Kommuner Regioner Staten

1.1 Beskrivning av problemet och vilken förändring som eftersträvas, samt vilka konsekvenser som uppstår om ingen åtgärd vidtas

Vid förflyttning av hästar mellan medlemsstater (MS) krävs normalt att hästen åtföljs av ett hälsointyg som utfärdats av en officiell veterinär. Lagstiftningen ger vissa möjligheter till undantag från hälsointyg.

Sverige har sedan 90-talet haft ett undantag från krav på hälsointyg vid förflyttning av registrerade hästdjur till vissa tävlingar och andra aktiviteter i Norge, Danmark och Finland. Registrerade hästar har kunnat resa utan hälsointyg så länge de har kunnat styrka att de ska delta i eller har deltagit i någon av de aktiviteter som undantaget har omfattat. Det avtal som undantaget har byggt på skrevs om i samband med att förordning (EU) 2016/429 (AHL) skulle börja tillämpas och de svenska föreskrifterna anpassades i enlighet med det nya avtalet.

Kommissionen (KOM) har haft synpunkter på utformningen av den överenskommelse som finns mellan Sverige, Norge, Danmark och Finland. KOM:s invändningar har framförallt handlat om att det inte finns tillräcklig spårbarhet vid dessa förflyttningar och att artikel 69 i förordning (EU) 2020/688 som möjliggör vissa undantag för registrerade hästdjur inte tillåter bilaterala överenskommelser. Det behöver vara möjligt för alla MS att flytta hästar till en MS som tillåter undantag från kravet på hälsointyg, dock med förbehåll att den mottagande MS är informerad och den avsändande MS har meddelat att de uppfyller alla krav som mottagarlandet ställer.

För att hästhållare ska kunna fortsätta flytta hästar mellan Sverige, Norge, Danmark och Finland utan hälsointyg har nya skrivningar tagits fram gemensamt mellan dessa länder. För att möjligheten ska gälla krävs också att undantaget skrivs in i våra föreskrifter.

Om vi inte vidtar någon åtgärd kommer den nuvarande bestämmelsen finnas kvar i föreskriften, men den kommer inte att vara tillämplig. Hästägare får felaktig information om vad som gäller. Det skulle kunna medföra att hästar blir stoppade vid gränsen, vilket i förlängningen skulle kunna leda till skadeståndsanspråk mot Jordbruksverket.

1.2 Beskrivning av den föreslagna regleringen samt övervägda alternativ. Beskrivning av fördelar respektive nackdelar med de olika alternativen, samt varför den föreslagna regleringen bedöms lämpligast

Förslaget innebär att registrerade hästdjur som normalt hålls på en anläggning i Sverige får flyttas till en anläggning i Norge, Danmark eller Finland utan hälsointyg under förutsättningen att hästen flyttas från sin hemanläggning till destinationsanläggningen och tillbaka igen inom 10 dagar. Förflyttningen ska registreras i systemet TRACES NT som ett DOCOM. Detta innebär att aktören själv kan fylla i dokumentet och att det inte krävs någon officiell veterinär.

Eftersom det nuvarande undantaget inte kan finnas kvar är alternativet att inte ha något undantag alls, vilket skulle innebära att det alltid krävs hälsointyg vid varje förflyttning. Detta skulle bli en stor omställning med påtagligt ökade kostnader för den som ska flytta hästar. Det skulle också innebära ännu mer uppdrag för de officiella veterinärerna, vilket inte nödvändigtvis skulle vara positivt eftersom det redan nu kan vara svårt för djurhållare att hitta en officiell veterinär.

2 Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

2.1 Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Enligt tidigare beräkningar finns ca 77 000 företag med häst i Sverige och en överväldigande majoritet av dessa är enmansföretag, även om det förekommer företag med flera anställda. Av dessa företag påverkas majoriteten inte eftersom de inte flyttar hästar till andra länder för deltagande i olika evenemang, eller tar emot hästar på sina anläggningar. De som framförallt påverkas är de som tävlar med hästar samt vissa som bedriver avel för vilka det kan bli enklare att delta i avelsvärderingar och prov. En mycket grov uppskattning är att ca 10 % av företagen påverkas, vilket skulle innebära ca 7700 företag

2.2 Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Regleringen innebär att den som ska utnyttja undantaget ska registrera förflyttningen i systemet TRACES NT. En uppskattning är att denna registrering tar ca 10 minuter per förflyttning. Om 10 % av företagen gör 2 förflyttningar per år som tar 10 minuter innebär detta totalt 2 567 timmar per år. Om arbetskostnaden är 300 kr per timme innebär regleringen totalt 770 100 kr per år i administrativ kostnad för företagen för att registrera förflyttningarna.

2.3 Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Den föreslagna förändringen kommer att minska kostnaderna för företagen. Minimikostnaden för ett hälsointyg är 2 275 kronor. Jämfört med att inte ha något undantag, och med samma antaganden som under punkt 2.2, minskar kostnaden för hälsointyg med minst $7\,700 \times 2 \times 2\,275 = 35\,035\,000$ kr per år för de hälsointyg som skulle utfärdas i Sverige. Till detta ska också läggas de hälsointyg som utfärdas i det andra landet inför återresan. Om ett hälsointyg kostar lika mycket i samband med återresan innebär detta att besparingen fördubblas.

2.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Syftet med regleringen är att minska kostnaderna för de berörda genom att ge undantag från kravet på hälsointyg. I diskussioner och samtal med de andra länderna och KOM har vi försökt hitta en balans som ger tillräcklig spårbarhet utan att leda till mer administration än nödvändigt. Det är sannolikt ett stort steg för många att använda TRACES NT och de DOCOM som krävs inför förflyttningen, men förhoppningen är att detta ska vara övergående. Jämfört med det tidigare undantaget kommer också fler att få möjlighet att utnyttja möjligheten att förflytta hästar utan hälsointyg, eftersom förslaget inte innehåller några begränsningar vad gäller vilka tävlingsgrenar inom hästsport som omfattas av undantaget.

2.5 Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Förslaget underlättar förflyttningar av hästar mellan berörda länder. Vi bedömer att konkurrensförhållanden mellan företagen i Sverige inte påverkas.

2.6 Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Vissa företag som anordnar tävlingar eller andra evenemang med hästar kan ha lättare att få deltagare från andra länder om kostnaden för hälsointyg försvinner, då detta minskar deltagarens kostnader.

3 Andra enskilda

3.1 Beskrivning av vilka som berörs av regleringen och hur många de är

Det är mycket svårt att uppskatta hur många som kan tänkas påverkas av undantaget eftersom vi inte vet hur många privatpersoner som äger eller tävlar med hästar i Sverige.

3.2 Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter

Som för företag kommer förslaget att minska kostnaderna för hälsointyg med minst 2 275 kr per förflyttning.

3.3 Beskrivning och, om möjligt, en beräkning av andra relevanta konsekvenser

Inga andra kostnader bör tillkomma.

3.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Syftet med regleringen är att minska kostnaderna för de berörda genom att ge undantag från kravet på hälsointyg. I diskussioner och samtal med de andra länderna och KOM har vi försökt hitta en balans som ger tillräcklig spårbarhet utan att leda till mer administration än nödvändigt. Det är sannolikt ett stort steg för många att använda TRACES NT och de DOCOM som krävs inför förflyttningen, men förhoppningen är att detta ska vara övergående. Jämfört med det tidigare undantaget kommer också fler att få möjlighet att utnyttja möjligheten att förflytta hästar utan hälsointyg eftersom förslaget inte innehåller några begränsningar vad gäller vilka tävlingsgrenar inom hästsport som omfattas av undantaget.

4 Bemyndiganden m.m.

4.1 Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

3 och 3 a §§ förordning (1994:1830) om införsel av levande djur m.m.

4.2 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen är en möjlighet enligt förordning (EU) 2020/688, som är frivillig att tillämpa.

4.3 Ange skälen i det fall förslag syftar till ett genomförande av EU-direktiv i nationell rätt som går utöver direktivets miniminivå

Inte aktuellt.

4.4 Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Regleringen behöver träda ikraft den 1 september 2024. Ikraftträdandet behöver koordineras med övriga länder, och berörda länder är överens om det datumet.

Vi behöver uppdatera informationen på vår webbplats. Vi behöver också informera näringarna och Tullverket inför ikraftträdandet.

4.5 Beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas

Den möjlighet som sannolikt finns till att utvärdera förslaget är dialog med näringen och de andra länderna. Detta bör kunna ske tidigast 2026.

5 Samråd

Beskrivning av tidigt samråd

Samråd har skett med myndigheter i Norge, Danmark och Finland samt med KOM.

Kontaktperson

David Slottner, david.slottner@jordbruksverket.se, till och med 5 juli

Camilla Callman, camilla.callman@jordbruksverket.se, från och med 8 juli